

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Resumé

Velký Týnec (Kataster Vsisko, Bez. Olomouc). „Sklípky“. LBK. Rettungsgrabung.

VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)

„Netušilky“. MMK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Nové pravěké sídliště se nachází ve výhodné poloze na mírném svahu se sklonem k východu na rozhraní katastrů Veverských Knínic a Brna – Bystřec v trati „Netušilky“ (2,5 km V středu obce). Povrchovým sběrem bylo shromážděno několik fragmentů keramiky vesměs písčitého charakteru. Polokulovitý výčnělek datuje soubor do kultury s MMK. Plošně retušovaný, oboustranně přelomený artefakt, může náležet do průběhu eneolitického či starobronzového období. Ostatní kamená štípaná industrie je – až na dva patinované úštěpy ze spongolitu (viz kap. Paleolit) – zhotovena výhradně z rohovce typu Krumlovský les – variety II (dvě jádra, oboustranně přelomená čepelka, drobný úštěp) a jeden kus je přepálený.

Martin Kuča, Jiří Šlajnsna, FF MU Brno

Resumé

Veverské Knínice (Bez. Brno-venkov). „Netušilky“. MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

VYSOKÉ POPOVICE (okr. Brno-venkov)

„Dlouhé“. Neolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Při podrobném průzkumu mikroregionu Vysokých Popovic jsme našli 3 ojedinelé kusy ŠI. Nalezené úštěpy byly objeveny poměrně daleko od sebe v trati Dlouhé (600 m JZ od kostela v obci) ve spodní části členitého jižního svahu mezi železniční tratí Okříšky-Brno a potokem Habřina. Nadmořská výška je 430–445 m a pozice v ZM 1:25 000, mapový list 24-332 Mohelno, 350 mm od Z s. č. a 302 mm od J s. č. Podloží zde tvoří zvětřalá bítešská rula. Úštěpy jsou vyrobeny z rohovce typu Krumlovský les (varieta I i II) a z kvalitní křemičité zvětřaliny hadců – plazmy. Artefakt z plazmy dokazuje, že tato atraktivní surovina, pocházející z primárních výskytů v okolí Jevišovic (30 km daleko), byla v neolitu distribuována po celé jihozápadní Moravě a objevuje se tak i v místech závislých na přísunu jiných druhů surovin; v tomto případě jde o rohovec typu Krumlovský les. Zároveň tyto nálezy mohou indikovat blízkost dosud neznámého neolitického sídliště. Z této lokality mohou pocházet i staré nálezy kamenných seker (sekeromlatů) uváděných z Popovic (Kratochvíl 1904, 247).

Milan Vokáč, Martin Kuča, Josef Kovář, FF MU Brno

Literatura

Kratochvíl, A. 1904: Ivančický okres. Vlastivěda Moravská II. Brno.

Resumé

Vysoké Popovice (Bez. Brno-venkov). „Dlouhé“. Neolithikum. Einzelfunde. Oberflächensammlung.

ZAKŘANY (okr. Brno-venkov)

„Nivy“. LnK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Mezi JZ okrajem obce (škola) a ZD na pozvolném JV sprašovém svahu v trati Nivy jsme po hluboké orbě objevili několik porušených objektů. Nadmořská výška lokality je 370–380 m a poloha v ZM 1:25 000, mapový list 24-332 Mohelno, je 465 mm od Z s. č. a 257 mm od J s. č.

Z početných objektů pochází kupodivu jen velmi málo náleží keramiky, kamenné industrie a mazanice. Keramika je vyrobena z „bahnitého“ keramického těsta se silnou organickou příměsí, ojedinele i z písčité hmoty. Ve dvou případech jsme zachytili zdobení pomocí řádek nehtovitých vrypů. Surovinová základna kamenné štípané industrie je naprosto monotónní – tvořena pouze rohovcem typu Krumlovský les, variety I (1 ks) a II (4 ks). Další dva úštěpy jsou z přepáleného rohovce výše uvedeného typu. Mimo bulbované úštěpy se objevila čepel s náznaky laterální retuše. Broušenou industrii reprezentuje ověřený fragment kopytovitého klínu (?), snad ze zelenavého jemnozrného amfibolitu.

Vzhledem k poloze lokality v těsném sousedství obce nepřekvapují nálezy tuhové pozdněhradištní (1 ks zdoben radélkem a další obvodovou lištou a žlábký) a zejména vrcholně středověké keramiky rozptýlené po celé polní trati.

„Padělky u hřbitova“. MMK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Na výrazném jihovýchodním sprašovém svahu jsme v okolí kóty 404,9 m v trati Padělky u hřbitova (700 m S od kostela) po hluboké orbě objevili 2 porušené objekty. Poloha lokality v ZM 1:25 000, mapový list 24-332 Mohelno, je 475 mm od Z s. č. a 303 mm od J s. č.

Díky zahloubení objektů do sprašové návěže jsou nalezené kusy keramiky velmi dobře zachovány. Pro kulturu s MMK je typický zaoblený okraj a polokulovitý výčnělek. Z ojedinelých exemplářů kamenné štípané industrie byly nalezeny 2 větší úštěpy z rohovce typu Krumlovský les obou variet. Z ostatních náleží je nutné zmínit fragment raně novověké skleněné nádoby.

Zajímavá je poloha sídliště na výrazném hřbetu, který je jedním z posledních, jež spadají z Českomoravské vrchoviny a kontrolují celé území až k Oslavanům.

Martin Kuča, Milan Vokáč, Josef Kovář, FF MU Brno

Resumé

Zakřany (Bez. Brno-venkov). „Nivy“. LBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

Zakřany (Bez. Brno-venkov). „Padělky u hřbitova“. MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)

„Mezicestí“. LnK, MMK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V roce 2003 proběhla další etapa archeologického výzkumu na známé polykulturní lokalitě „Mezicestí“ na katastru Zlína – Malenovic, vyvolaná výstavbou dalšího nákupního střediska CENTRO II (lokalita je situována na ZM 1 : 10 000,